

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-442

21.09.2018

Голові Державної регуляторної
служби України
ЛЯПІНІЙ К.М.

Шановна Ксеніє Михайлівно!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Одарченка Ю. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 21 вересня 2018 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 6 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Вих.№ 19/299

"29" березня 2018 р.

Голові
Державної регуляторної
служби України

ЛЯПІНІЙ К.М.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Про проведення позапланової перевірки ТзОВ «Херсонрегіонгаз» у зв'язку з порушення ними вимог чинного законодавства України та вчинення протиправних дій в частині незаконного донарахування побутовим споживачам, які використовували газ без лічильників у період з травня 2015 р. по січень 2016 р. включно, за нормами Постанови КМУ № 619 від 08.06.1996р.

До мене, як до народного депутата України, надходять заяви на протиправні дії службових осіб ТзОВ «Херсонрегіонгаз», які **починаючи з червня місяці 2018р.** здійснюють донарахування побутовим споживачам, які використовували газ без лічильників за період з травня 2015р. по січень 2016р. включно за нормами споживання обсягів природного газу, визначених на підставі Постанови Кабінету Міністрів України №619 від 08.06.1996р.

У своїх пояснення, ТзОВ «Херсонрегіонгаз» посилається на постанову Окружного адміністративного суду м.Києва від 21.09.2015р. за № 826/16447/15, згідно якої визнано нечинною Постанову Кабінету Міністрів України за № 237 від 29.04.2015р. «Про внесення змін до норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» (далі по тексту - Постанова КМУ № 237), якою було зменшено норми споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників.

Нарахування заборгованості побутовим споживачам у яких не встановлено лічильники газу за минулий період є незаконними та необґрунтованими з огляду на наступне.

По-перше. 26 квітня 2016 р. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) у своєму листі за № 4125/16/7-16 адресованого постачальникам природного газу, на яких покладено спеціальні обов'язки зазначає, що **ні Кодексом газотранспортної**

системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, а ні Кодексом газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 не передбачено здійснення постачальниками природного газу відповідних перерахунків обсягів спожитого природного газу та процедури зведення балансів минулих періодів. Така процедура не може бути передбачена чинним законодавством, так як, вона буде в повній мірі протирічити Третьому енергетичному пакету ЄС.

Крім цього, здійснення перерахунку вартості природного газу, пов'язаного із здійсненням перерахунку обсягів спожитого природного газу у період дії скасованої Постанови № 237, та виставлення побутовим споживачам природного газу додаткових рахунків (подвійної оплати), на думку НКРЕКП, є незаконним та призведе до порушення прав побутових споживачів природного газу, неузгодженості дій між Оператором газотранспортної системи, Операторами газорозподільної системи та постачальниками природного газу, а також порушення вимог положень Третього енергетичного пакета ЄС.

Враховуючи вищевикладене, НКРЕКП рекомендувало постачальникам природного газу утриматись від незаконних дій пов'язаних із виставлення побутовим споживачам рахунків, в яких вказуються донарахування обсягів спожитого природного газу минулих періодів у зв'язку із скасуванням Постанови № 237.

НКРЕКП у своєму листі від 20.08.2018р. за № 7445/16.3.2/7-18 пояснило, що на сьогоднішній день жодним актом чинного законодавства не передбачено права та обов'язки постачальників газу проводити відповідні перерахунки обсягів спожитого природного газу та процедури зведення балансів минулих періодів, а також відсутній механізм реалізації зазначеного перерахунку.

Незважаючи на пояснення НКРЕКП ТзОВ «Херсонрегіонгаз» продовжують здійснювати донарахування за минулий період.

По-друге. Посадові особи ТзОВ «Херсонрегіонгаз» зазначають, що їх товариство в результаті дії Постанова Кабінету Міністрів України № 237 від 29.04.2015р. «Про внесення змін до норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» зазнало значних матеріальних збитків, оскільки споживачі у яких не встановлено газові лічильники використовують газу більше за встановлені КМУ норми газу.

Дані твердження не відповідають дійсності, що підтверджується актом перевірки за № 190 від 14.11.2016р., який складено НКРЕКП у Херсонській області в результаті проведеної планової перевірки ТзОВ «Херсонрегіонгаз» з дотримання Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з постачання природного газу за регульованим тарифом.

Перевірка ліцензованої діяльності здійснювалась за період з 01.07.2015р. по 30.06.2016р.

За результатами перевірки встановлено, що у II півріччі 2015р. та I півріччі 2016р. закуплено природного газу більше ніж транспортовано. Так, у II півріччі 2015р. закуплено природного газу 101.577,928 тис.м.куб., а транспортовано – 101.227,18 тис.м.куб., у I півріччі 2016р. закуплено – 151.093,54 тис.м.куб., а транспортовано – 149.738,53 тис.м.куб.

Відхилення між обсягами закупівлі природного газу та обсягами транспортування газу споживачам у II півріччі 2015р. становлять 350,748 тис.м.куб., а у I півріччі 2016р. – 460,59 тис.м.куб.

З аналізу даних показників вбачається, що споживачам транспортовано природного газу менше ніж закуплено, а не навпаки, як стверджують посадові особи ТзОВ «Херсонрегіоногаз».

Станом на 31.12.2015р. відповідно до даних форми № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2015р. та станом на 30.06.2016р. відповідно до тієї ж форми за I квартал 2016р. господарська діяльність ТОВ «Херсонрегіонгаз» була прибутковою.

Отже, твердження посадових осіб ТОВ «Херсонрегіонгаз» щодо значних матеріальних збитків, які вони начебто зазнали за період з травні 2015р. по лютий 2016р. в результаті занижених норм газу затверджених Постановою Кабінету Міністрів України № 237 від 29.04.2015р. «Про внесення змін до норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» є лише пустими балачками, які не підтверджені жодним фінансовим звітом.

По-третє. У своїх пояснення щодо проведених донарахувань населенню у яких відсутні газові лічильники, ТзОВ «Херсонрегіонгаз» посилається на постанову Окружного адміністративного суду м.Києва від 21.09.2015р. за № 826/16447/15, згідно якої визнано нечинною Постанову Кабінету Міністрів України за № 237.

З метою врегулювання питань, що виникли внаслідок вищезазначеної судової справи за № 826/16447/15 Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 316 від 27.04.2016р.

В акті перевірки зазначено, що на виконання постанови КМУ № 316 від 27.04.2016р. про внесення змін до постанови КМУ № 203 від 23.03.2016р. «Про норми споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників», згідно з якою нові норми споживання були застосовані з 01.02.2016р., в травні 2016р. ТОВ «Херсонрегіонгаз» проведений перерахунок норм з 01.02.2016р. по 23.03.2018 р. включно.

Таким чином, на законодавчому рівні, надано право здійснити перерахунок норм газу лише за період з 01.02.2016р. по 23.03.2016р. за нормами споживання природного газу затвердженими Постановою КМУ № 203, що ТОВ «Херсонрегіоногаз» і здійснив.

По-четверте. Відповідно до норм чинного законодавства України, ТзОВ «Херсонрегіонгаз» має право стягнути зі споживачів донарахування лише в судовому порядку і це є єдиним законним способом. Однак, для його застосування є певні обмежувальні строки, а саме позовна давність – це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу. В нашому випадку строк позовної давності становить 3 роки. Позовна давність обчислюється за загальними правилами визначення строків, встановленими ст.ст.253-254 ЦК України.

Отже, враховуючи положення ст.253 ЦК України перебіг строку позовної давності починається з наступної дати після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок.

Постанова Кабінету Міністрів України № 237 від 29.04.2015р. «Про внесення змін до норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» визнана в судовому порядку не чинною з моменту її прийняття, а саме з 29.04.2015 р..

Отже, строк у межах якого ТзОВ «Херсонрегіонгаз» мало право звернутись до суду про стягнення заборгованості внаслідок здійснення перерахунку за нормами споживання обсягів природного газу, визначених постановою КМУ №619 від 08.06.1996 р. **розпочався 29.04.2015 р., а закінчився 29.04.2018 року..** Рахунки про борги почали надходити споживачам газу з червня 2018 р., тобто уже після спливу позовної давності.

По-п'яте. Європейський суд з прав людини у рішенні від 20.01.2012р. «Рисовський проти України» підкреслив особливу важливість принципу «належного урядування». Він передбачає, що у разі, коли йдеться про питання загального інтересу, зокрема, якщо справа впливає на такі основоположні права людини, як майнові права, державні органи повинні діяти вчасно та в належний і якомога послідовніший спосіб. Зокрема, на державні органи покладено обов'язок запровадити внутрішні процедури, які посилять прозорість і ясність їхніх дій, мінімізують ризик помилок і сприятимуть юридичній визначеності у цивільних правовідносинах, які зачіпають майнові інтереси. **Принцип «належного урядування», як правило, не повинен перешкоджати державним органам виправляти випадкові помилки, навіть ті, причиною яких є їхня власна недбалість.** Будь-яка інша позиція була б рівнозначною санкціонуванню неналежного розподілу обмежених державних ресурсів, що саме по собі суперечило б загальним інтересам. З іншого боку, потреба виправити минулу «помилку» не повинна непропорційним чином втручатися в нове право, набуте особою, яка покладалася на легітимність добросовісних дій державного органу. Суд вказав, що державні органи, які не впроваджують або не дотримуються своїх власних процедур, не повинні мати можливість отримувати вигоду від своїх протиправних дій або уникати виконання своїх обов'язків. Ризик будь-якої помилки державного органу повинен покладатися на саму державу, а помилки не можуть виправлятися за рахунок осіб, яких вони стосуються.

Відповідно до статті 1175 ЦК України, шкода, завдана фізичній або юридичній особі в результаті прийняття органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим або органом місцевого самоврядування нормативно-правового акта, що був визнаний незаконним і скасований, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини посадових і службових осіб цих органів.

Як зазначено вище, Постанову КМУ за № 237 від 29.04.2015р. в судовому порядку визнано незаконною, оскільки КМУ порушено процедуру її прийняття, як регуляторного акту.

30 травня 2018р. Окружним адміністративним судом м. Києва прийнято подібне рішення по справ №826/2507/18, яким визнано протиправною та нечинною Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016р. № 203 «Про норми споживання природного газу населенням у разі відсутності газових

лічильників». По даній справі Кабінетом Міністрів України також порушено процедуру прийняття оскаржуваної постанови, як регуляторного акту. Згідно мотивувальної частини рішення суду, встановлено, що **ризик будь-якої помилки державного органу повинен покладатись на саму державу, а помилки не можуть виправлятися за рахунок осіб, яких вони стосуються.**

Щодо постанови Окружного адміністративного суду м.Києва від 21.09.2015р. за № 826/16447/15, на яку посиляється ТзОВ «Херсонрегіонгаз», то даним рішенням суду лише визнано нечинною постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до норм споживання природного газу населенням у разі відсутності газових лічильників» за № 237 від 29.04.2015р.. **Ні в резолютивній частині ні в мотивувальній частині рішення суду по справі № 826/16447/15 не надано права постачальникам газу здійснювати перерахунок.**

Отже, враховуючи ст. 1175 ЦК України, шкода завдана юридичній особі в результаті прийняття органом державної влади нормативно-правового акту, що був визнаний незаконним відшкодовується **ДЕРЖАВОЮ, а не за рахунок осіб, яких даний акт стосується.**

По-шосте. Глава 2 розділу XI Кодексу газорозподільчих систем передбачає вичерпний перелік порушень, внаслідок яких оператор ГРМ має право здійснити перерахунок (донарахування) об'ємів природного газу або змінити їх режим нарахування.

Дана глава та розділ Кодексу ГРС передбачає лише одне порушення внаслідок якого оператор ГРМ має право здійснити перерахунок об'ємів природного газу споживачам у яких відсутній лічильник, а саме у випадках, коли споживачем протягом місяця з дати настання відповідних змін не було письмово повідомлено Оператора ГРМ про зміни, що стосуються збільшення опалюваної площі та збільшення кількості осіб, зареєстрованих на об'єкті побутового споживача (п. 3 глави 2, розділу XI Кодексу ГРМ).

Отже, керуючись главою 2 розділу XI Кодексу ГРС, донарахування здійсненні ТзОВ «Херсонрегіонгаз» споживачам у яких відсутні газові лічильники у зв'язку зі зміною норм споживання природного газу, є незаконним оскільки це не є порушенням, внаслідок якого оператор ГРМ має право здійснити перерахунок (донарахування) об'ємів природного газу.

Таким чином, враховуючи вищезазначене, ТзОВ «Херсонрегіонгаз», нараховуючи побутовим споживачам, у яких не встановлено лічильники обліку газу донарахування обсягів спожитого природного газу за період з травня 2015р. по січень 2016 . грубо порушує та повністю ігнорує норми чинного законодавства України.

Керуючись статтею 16 Закону України «Про статус народного депутата України», прошу Вас:

- надати погодження на проведення Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг позапланового заходу державного нагляду (позапланової перевірки) ТзОВ «Херсонрегіонгаз» в частині здійснення донарахувань побутовим

споживачам обсягів спожитого природного газу за період з травня 2015р. по січень 2016р. включно за нормами постанови КМУ №619 від 08.06.1996р.

Інформація про суб'єкт господарювання діяльності якого стала підставою для проведення позапланової перевірки:

- найменування юридичної особи: Товариство з обмеженою відповідальністю «Херсонрегіонгаз»;
- ідентифікаційний код юридичної особи: 39500143;
- місце знаходження юридичної особи: 73025, Херсонська область, м.Херсон, вул. Михайлівська, будинок 18.

Народний депутат ВРУ

Ю.В.Одарченко

посв.457